

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۸/۰۶/۰۹

دوکتور م، عثمان تره کی

پشتون ها: مردم با عظمت بی وطن!؟

بخش چارم و اخیر

”الن لامبال“ در بخش اخیر مصاحبه خود با مدیر سایت ”دپیلو - وب“ از موضع یک دیپلمات محافظه کار در رابطه به پشتون ها با لکنت زبان صحبت می کند: بیانات وی از مواضع مقامات حکومتی امریکا و پاکستان در رابطه به پشتون ها متأثر است. پروبلم انقسام پشتون ها را در غیاب مرجع افغانی (بدلیل نبود یک حکومت مستقل و ملی) در محتوای تعاملات ژئوپولتیک قوت های اشغالگر در افغانستان ارزیابی می نماید. با تمرکز مبالغه آمیز به تجسم پشتون ها در یک هویت بزرگ ملی و جغرافیائی به تنوع قومی در افغانستان چندان توجه نمی کند. خطرناکتر اینکه مرکز ثقل پشتون ها را پاکستان میداند و به همین دلیل قدرت جاذبه پشتون های پاکستان را بیشتر از پشتون های افغانستان قیاس می کند.

بهرحال! هر گاه قرار باشد که با حذف خط دیورند لوی افغانستان مستقل بدون موجودیت نورچشمی های هزاره، تاجک، ازبک . . . و غیره پا به بستر جغرافیای منطقه بگذارد، باید از همین اکنون با آن اعلام مخالفت چه که دشمنی کرد. قوت و بزرگی افغانستان و سلامت فزیک آن در زیست باهمی و برادرانه اقوام رنگارنگ آنست. مطالعه موضوعاتی ازین قبیل برای حلقات درگیر سیاست در افغانستان به این دلیل مهم است تا بدانند که در فقدان حاکمیت ملی دیگران در مورد کشور و مردم شان چه پلان هائی در سر دارند.

کنید:

به دنباله صحبت های ”الن لامبال“ توجه

پشتون ها مردم با عظمتی اند که از داشتن یک وطن مختص به خود محروم اند. برخی از آنها مشاغل مهم ملکی و نظامی در افغانستان و پاکستان دارند و بر سیاست گذاری کشورهای متبوع خود اثر می گذارند. مرکز ثقل پشتون ها در پاکستان قرار دارد:

تقابل بلند پروازی های ناسیونالیست کابل و اسلام آباد توانمندی تغییر نقشه سیاسی منطقه را دارد.

پشتون ها از ۱۹۷۹ به بعد خود را در قلب جنگ هائی یافتند که افغانستان و پاکستان را لرزاند. آنها گذشته مملو از افتخار و آینده امید بخش و در عین حال نامطمئن دارند به شیوه ای که می توانند نقشه سیاسی آسیای جنوبی و مرکزی را شکل بدهند.

پشتون ها که عامل و در عین حال قربانی جنگ هستند، بزرگترین کتله مهاجر جهان را تشکیل می کنند. نفوذ کشور های دور و نزدیک که دارای منافع بزرگ در منطقه هستند می تواند تحولات را استقامت بدهد و آنرا کند یا متوقف سازد. ازین گذشته پروبلم پشتون می تواند در مرکز توجه جهانیان قرار بگیرد.

خط دیورند:

با الهام از مفکوره "لوی افغانستان" هیچ یک حکومت افغانستان به شمول امارت طالبان که مورد حمایت و شناسائی پاکستان بود، خط دیورند را به صفت سرحد به رسمیت نشناخت. افغانستان یگانه کشوری بود که به درخواست عضویت پاکستان جدید التاسیس در ملل متحد رأی منفی داد.

برای مقامات افغانستان دریای سند سرحد واقعی شرق کشور است. برخلاف پاکستان خط دیورند را سرحد رسمی و بین المللی می شناسد. هر دو کشور بارها مخالفین را علیه یکدیگر تحریک کرده اند. خط دیورند مسدود و مناسبات دیپلماتیک قطع شده است.

هندوستان هیچگاهی در رابطه به خط دیورند موقف خود را روشن بیان نکرده است. احتمالاً دلیل آن موضع سرد پشتون های مقیم پاکستان برای پیوستن به افغانستان باشد. عامل دیگر بی تفاوتی حکمرایان کابل در بهره برداری از تصادمات پیشین هند و پاکستان قیاس می شود: اگر در گرماگرم برخورد هند و پاکستان، تحرکات نظامی در امتداد خط دیورند از جانب کابل سازماندهی می شد، پاکستان ناگزیر به تقویت جبهه دیورند می گردید و موازنه قوا به نفع هند تغییر می خورد.

شوروی ها در زمان اشغال افغانستان از موضع حکومت کابل در قبال خط دیورند پشتیبانی کردند. اما از آن جایی که همزمان با تأسیس پاکستان، احساسات ملی پشتون ها به قدر کافی سرکوب شده بود، حالت بی تفاوتی مجال بهره برداری از اوضاع را میسر نساخت.

حقوقدانان در ارزیابی خط دیورند نظریات مختلف دارند. اما آنچه روشن است اینست که افغانستان و پاکستان هیچیک قضیه را در ملل متحد ارجاع نکرده اند.

امروز مفکوره ایجاد یک پشتونستان بزرگ نیز مطرح است. احساس وابستگی به یک جماعت واحد موجب نزدیکی پشتون های افغانستان و پاکستان گردیده است. انشعاب اقلیت های قومی شمال افغانستان می تواند احتمال پیوستن کلیه مناطق پشتون را در قالب پشتونستان مستقل مساعد بسازد. (درین مورد در اخیر بحث، تبصره خواهیم داشت. تره کی). درین حال خط دیورند به آرشیف سپرده خواهد شد.

منازعات ارضی میان پشتون ها غالباً توسط جرگه ها راه حل دریافت کرده است. (قصد مؤلف حل تقابل احتمالی لر و بر است. تره کی).

در افغانستان پشتون ها معروض به مشکلات بزرگ برای ادامه زندگی خود اند. ادعای ارضی شامل ارجحیت های شان نیست (این وضع را جنگ امریکا و متحدین به همکاری پاکستان بر افغان ها تحمیل کرده است. داعیه دفاع از

حقوق پشتون ها به شیوه بالقوه بخصوص در میان پشتون ها زنده است. به شرطی که امریکا و متحدین مجال نفس کشیدن را به مردم اعطا کند. تبصره مزید به دنبال بحث. تره کی).
علاوئاً اقلیت های قومی در عقب حمایت از داعیه قرار ندارند (برخی اقلیت های قومی در فقدان یک حکومت ملی و نظام مبتنی بر حاکمیت قانون با نام افغانستان، هویت افغانی، سرود ملی و بیک کلمه وجود فزیدی و معنوی کشور نیز مخالف اند. در مواردی این چنین تصمیم را اکثریت میگیرد. تره کی). زیرا ظهور یک افغانستان بزرگ به مفهوم رانده شدن بیشتر اقلیت ها در حاشیه است. عجلتاً در دفاع از داعیه صدای کابل رسا و با صلابت نیست. با آنهم صدا وجود دارد.

بیانید قضیه را در چوکات پلان پاکستان ارزیابی کنیم :

از چند دهه به این سو پاکستان خواب الحاق مناطق پشتون نشین افغانستان را به قلمرو خود می بیند. شخصیت های سیاسی پاکستان برای تحقق رویای خود می خواستند از طالبان به مثابه افزار استفاده کنند. پاکستانی ها تصور می کردند که با اعطای پست های کلیدی در حکومت پاکستان به طالبان و اجازه انفاذ شریعت لا اقل در مناطق پشتون نشین تحت کنترل طالبان می توانند آنها را متقاعد به قبول مطالبه پاکستان بسازند.
فعلاً پاکستان در ساحات اقتصادی و آموزشی در امتداد خط دیورند در داخل افغانستان نفوذ دارد.
امروز شورش هسته سخت و انعطاف ناپذیر پشتون ها حوادث افغانستان و پاکستان را استقامت می بخشد. نزد پشتون ها احساسات ملی تحت الشعاع ایدیولوژی قرار گرفته است. با آنهم ناسیونالیزم خفته را می توان بیدار کرد.

جایگاه افغانستان در بستر دیپلوماسی کشورهای دور و نزدیک :

پشتون ها مدافع سرسخت ارزش های ملی و مغرور از تاریخ حماسی خود در اوج دگرگونی های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی توجه کشورهای دور و نزدیک را جلب کرده اند.
پاکستان: تأثیر جنگ های متواتر از افغان ها کتله بزرگ مهاجرین را در جهان ساخته است. شمار مهاجرین افغان در پاکستان سه میلیون است. یک میلیون آن راجستر نشده است. در جمع مهاجرین تولدات زیاد است. جوانان مهاجر از وطن آبائی خود بریده اند. در کشور مقیم منحیث تبعه شناخته نمی شوند. بناءً مهاجرین افغان قشر بیوطن (اپارتاید) را می سازند.

نیاز پاکستان به توريد برق از تاجکستان موجب عطف توجه پاکستان به مناطق پشتون نشین افغانستان شده است.
روسیه: حتی قبل از اشغال (۱۹۷۹)، به افغانستان علاقمند بود. شورویان از موضع حکومت افغانستان در رابطه به پشتون های مقیم پاکستان حمایت می کرد. زیرا تسلط افغانستان به مناطق پشتون نشین آنسوی دیورند، متحد امریکا یعنی پاکستان را در موقعیت ضعیف قرار میداد و راه رسیدن روس ها به بحر هند را هموار میکرد.
امروز روسیه بدلیل از دست دادن آسیای مرکزی با اشتیاق گذشته به "افپاک" نگاه نمی کند. اما به هیچ وجهه در برابر رشد جنبش های اسلامی که برخی از آنها مقاصد ویرانگر در آسیای مرکزی و بخصوص قفقاز دارند بی تفاوت مانده نمی تواند.

امریکا: متمایل به هیچگونه تغییر در نقشه سیاسی منطقه نیست. امریکا به حمایت از موضع پاکستان، خط دیورند را منحیث سرحد واقعی می شناسد. این چیز است که ناخوشنودی مقامات افغان را موجب می شود. حملات درون امریکا

به مناطق قبایلی و اعتراض واشنگتن در اینکه اسلام آباد در قلع و قمع شورشیان طالب و سائر اسلامیت ها اقدام مؤثر نمی کند، انگیزه برانگیختن احساسات ضد امریکایی در پاکستان شده است.

چین : به بهره برداری معادن افغانستان چشم دوخته است.

چین به مناطق قبایلی پشتون لر و بر علاقمند است. زیرا در آنجا تحریک آزادی ترکستان در همکاری با طالبان، مرکز تریننگ دارد. قاچاق مواد مخدر از همین مسیر وارد چین می شود.

هر گاه شبکه مواصلاتی غرب دریای سند اعمار شود، بخشی از دهلیز اقتصادی کاشغر - گوادر از خیبر- پشتون خواه خواهد گذشت.

حفظ سرحدات موجود از ارجحیت های پیکن است. چین ایجاد یک پشتونستان رادیکال را مانع غیر قابل رفع برای تحقق پلان دهلیز اقتصادی قیاس می نماید.

تقویت مناسبات با پاکستان دورنمای رضائیت بخش امنیت و انکشاف اقتصادی را در اختیار چین می گذارد.

چین با حضور در پاکستان به نحوی درگیر رقابت با هند در افغانستان است. هند مناسبات سیاسی، اقتصادی و نظامی قابل توجه را با افغانستان شکل داده و از طریق قونسولگری های خود در جلال آباد و قندهار علاقمندی پشتون ها را جلب کرده است.

هند در اعمار اماکن عامه، بند برق و خطوط مواصلات افغانستان را کمک رسانیده است.

ایران : میزبان هزاره های تشیع و در عین حال شماری پشتون های سنی مذهب است.

ایران از ظهور یک افغانستان بزرگ، پاکستان بزرگ و پشتونستان مستقل به دلیل تقویت لنگر اهل تسنن در منطقه روی خوش نشان نمی دهد. اما به هزاره ها و دری زبانان مناطق شمال افغانستان به مثابه پل ارتباط به آسیای مرکزی نگاه میکند.

پایان

مأخذ فرانسوی :

« Les Pachtouns. Un grand peuple sans pays »

<https://www.diploweb.com/En-Afghanistan-et-au-Pakistan-qui-sont-les-Pachtouns-Un-peuple-sans-pays.html>

ادامه بحث :

تبصره ع، تره کی بر فرمایشات الن لامبال

قسمت اول این مطلب را با کلیک بر لینک آتی مطالعه فرمائید:

قسمت اول

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Osman_r_taraki_mardom_baazamat_bewatan.pdf

قسمت دوم

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Osman_r_taraki_mardom_baazamat_bewatan_۲.pdf

قسمت سوم

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Osman_r_taraki_mardom_baazamat_bewatan_۳.pdf